TYLKO DO UŻYTKU SŁUŻBOWEGO

DZIENNIK URZĘDOWY WYMIARU SPRAWIEDLIWOŚCI

Warszawa, dnia 15 listopada 1952 r. Nr 3

TREŚĆ:

DZIAŁ I.

20

WYTYCZNE DLA SĄDÓW W ZAKRESIE ZWALCZANIA PRZESTĘPSTW POPEŁNIONYCH W STANIE ODURZENIA ALKOHOLOWEGO

1. Przepis art. 18 § 2 k. k., jak to wynika z jego treści, wyłącza możność zastosowania nadzwyczajnego złagodzenia kary wobec osób, które popełniły przestępstwo w stanie zawinionego odurzenia alkoholowego. Taki stan odurzenia alkoholowego nie tylko nie może być uważany za podstawę do nadzwyczajnego złagodzenia kary, lecz z reguły nawet za okoliczność łagodzącą w rozumieniu art. 54 k. k. Przeciwnie: w przypadkach, gdy przestępstwo popełniła osoba mająca z racji wykonywanego zawodu lub zajmowanego stanowiska szczególny obowiązek zachowania pełnej świadomości (np. służba ruchu, kierowcy, dozorujący itd.), stan opilstwa poczytywany być winien za okoliczność obciążającą.

2. Sądy winny na podstawie art. 17 § 2 k. k. stosować zasadę, że stan odurzenia alkoholowego nie może wyłączać odpowiedzialności zarówno wtedy, kiedy sprawca wprowadził się w stan odurzenia alkoholowego w celu popełnienia przestępstwa, jak również wówczas, gdy sprawca przewidując możliwość skutków przestępnych swego opilstwa, na nie się godzi (art. 14 § 1 k. k.). Dlatego też osoby, mające powierzone sobie funkcje, które wymagają szczególnej przytomności umysłu, popełniając przestępstwo w stanie odurzenia alkoholowego, ponoszą pełną odpowiedzialność karną. Tak np. dozorca fabryki lub innego zakładu pracy, który dopuścił się kradzieży, maszynista lub zwrotniczy, który spowodował niebezpieczeństwo katastrofy lub zniszczenia maszyn, nie mogą powoływać się na brak świadomości w chwili popełnienia przestępstwa, wywołany zawinionym odurzeniem alkoholowym.

Przewodniczący: Prezes *K. Bzowski*, Sędziowie: *A. Bachrach*, *H. Chmielewski*, *K. Czajkowski*, *A. Dąb*, *S. Kurowski*, *E. Merz* (sprawozdawca), *J. Potępa*, *S. Rybczyński*, *Z. Sitnicki*, Prokurator: *J. Markowicz*.

Sąd Najwyższy na posiedzeniu niejawnym, odbytym w Warszawie dnia 9 grudnia 1950 r. w składzie Całej Izby, rozpoznał wniosek Ministra Sprawiedliwości i Generalnego Prokuratora o ustalenie wytycznych wymiaru sprawiedliwości i praktyki sądowej w zakresie zwalczania przestępstw, popełnionych w stanie odurzenia alkoholowego.

Po wysłuchaniu wniosku Prokuratora Sąd Najwyższy, na podstawie art. 2, 3, 24 prawa o ustroju sądów powszechnych (Dz. U. z 1950 r. Nr 39, poz. 360) w oparciu o przepis art. 17 § 1 i 2, 18 § 2, 54 k. k. oraz art. 2 prawa o wykroczeniach, postanowił j a k w y ż e j.

Uzasadnienie.

1. Przy uchwalaniu swych wytycznych, Sąd Najwyższy wziął za punkt wyjścia groźny objaw społeczny w postaci znacznej ilości przestępstw, spowodowanych lub dokonanych przez sprawców pod wpływem nadużycia alkoholu.

Alkoholizm, będący czynnikiem rozprzężenia rodziny, zachwiania jej równowagi moralnej oraz materialnej stanowi w wielu przypadkach źródło przestępstw. Walka z tą zgubną dla klas pracujących plagą alkoholizmu odziedziczoną po ustrojach eksploatatorskich posiada ogromne znaczenie dla wzrostu dobrobytu materialnego i poziomu kulturalnego mas ludowych.

2. Przesłanki powyższe nabierają szczególnej wagi pod kątem widzenia wcielania w życie planu sześcioletniego. Plan ten jest bowiem ustawą o podstawowym znaczeniu państwowym i wszystko, co opóźnia lub utrudnia wykonanie tego planu, stanowi naruszenie chronionego normą prawną zasadniczego interesu społecznego. Toteż przestępczość pozostająca w związku z nadużyciem alkoholu, którego skutki odbijają się również na gospodarczym odcinku naszego życia, wymaga w dzisiejszym okresie wzmożonej czujności ze strony organów stosujących represję karną. W związku z tym sądy winny zwracać szczególną uwagę na to zagadnienie, kierując się w tym względzie zadaniami wytkniętymi w art. 3 prawa o ustroju sądów powszechnych.

3. Na odcinku zatem wymiaru sprawiedliwości walka z alkoholizmem powinna być prowadzona w zasadzie przez wzmożenie represji karnej w stosunku do przestępców, działających pod wpływem alkoholu, jak również przez wydobycie z procesów o takie przestępstwa odpowiednich wartości dydaktyczno-społecznych. Rozprawa sądowa powinna doprowadzić do dezaprobaty postępowania sprawcy ze strony opinii publicznej, a zwłaszcza ze strony środowiska, do którego sprawca należy; przewód sądowy powinien nadto wykazać szkodliwość społeczną popełnionego czynu, jako związek przyczynowy z użyciem lub nadużyciem alkoholu, a w konsekwencji doprowadzić do potępienia tego rodzaju zjawisk, jako groźnej klęski społecznej.

4. Przechodząc do przepisów części ogólnej kodeksu karnego wiążących się ze sprawą przestępczości na tle odurzenia alkoholem, należy mieć na uwadze, co następuje:

a) do przepisu art. 17 § 2 k. k. należy stosować interpretację logiczną, w szczególności gdy chodzi o tzw. przestępstwa z zaniechania. Actio libera in causa zachodzi bowiem nie tylko w przypadku, gdy sprawca wprawił się w stan zakłócenia czynności psychicznej po to, by dokonać przestępstwa (dolus directus), lecz również w przypadku, gdy przez użycie takiej ilości alkoholu, która wywołała stan określony w art. 17 § 1 k. k., nie dopełnił ciążącego na nim obowiązku, a upijając się mógł przy normalnym biegu wypadków przewidzieć możliwość skutku przestępnego lub przestępczości działania i na to się godził (dolus eventualis). Jeżeli więc np. zwrotniczy kolejowy będący w służbie upija się do utraty przytomności i nie przestawia zwrotnicy, to tym samym przewiduje możność powstania niebezpieczeństwa katastrofy i na taką ewentualność się godzi (art. 215 § 1 k. k.);

b) przepisy art. 18 k. k. nie budzą wątpliwości, wobec czego wytyczne przyjmują ich wykładnię, stosowaną dotąd przez sądy.

5. Nawiązując do powyższych rozważań należy przyjąć możliwość stosowania art. 286 § 1 k. k. w przypadkach, gdy obowiązany do działania urzędnik wprowadza się w stan niezdolności do wypełniania swych obowiązków przez nadużycie alkoholu. Nie wymaga bowiem uzasadnienia, iż utrzymanie sił umysłowych i fizycznych w stanie należytej sprawności w czasie wykonywania czynności urzędowych stanowi zasadniczy obowiązek urzędnika. Nie dopełniając tego obowiązku sprawca działa na szkodę interesu publicznego.

6. Stan odurzenia alkoholowego sprawcy w zasadzie nie powinien stanowić okoliczności łagodzącej w ramach art. 54 k. k. poza wyjątkowymi przypadkami, uzasadnionymi szczególnymi okolicznościami sprawy lub osobą sprawcy, przy czym uwzględniać należy każdorazowo kryteria społeczne i klasowe; natomiast w przypadkach bumelanctwa, bójek, uszkodzeń ciała lub przy tych przestępstwach, w których ujawnił się wskutek nadużycia alkoholu niewłaściwy stosunek sprawcy do swych obowiązków, wymagających szczególnej uwagi i przytomności umysłu (np. kierowca samochodowy, pracownicy służby ruchu kolejowego itp.), stanowić winien okoliczność obciążającą.

7. W parze z surowym karaniem sprawców przestępstw, dokonywanych wskutek nadużycia alkoholu, winna pójść akcja zapobiegająca tego rodzaju przestępczości, m. in. przez stosowanie przepisów prawa o wykroczeniach w stosunku do osób dopuszczających się karalnych wybryków wskutek nadużycia alkoholu.

Przestępstwa popełnione w stanie odurzenia alkoholowego są często poprzedzane pijackimi wybrykami, posiadającymi różne postacie karalne zakłócenia porządku publicznego, jak np. hałasy, zaczepki, bójki, wulgarne wyzwiska, zamącenie normalnego toku pracy środków komunikacyjnych itp.

Przypadki takie wypełniają same przez się stan faktyczny przepisów art. 28—31 prawa o wykroczeniach, a noszą w sobie zarazem niebezpieczeństwo popełniania przez ich sprawców innych czynów, surowiej ściganych przez prawo.

Należyte stosowanie przez sądy przepisów prawa o wykroczeniach — przy wyłożonej wyżej wykładni art. 17, 18 i 54 k. k. — w przypadkach, gdy skazani w postępowaniu karno-administracyjnym żądają skierowania sprawy na drogę sądową, posiada przeto istotne znaczenie w walce z przestępczością na tle nadużycia alkoholu.

21

WYTYCZNE WYMIARU SPRAWIEDLIWOŚCI I PRAKTYKI SĄDOWEJ W SPRAWIE NIEKTÓRYCH ZAGADNIEŃ W PROCESACH O NIEDOBORY

Przewodniczący: Prezes *M. Mazur* (sprawozdawca), Sędziowie: *A. Bachrach* (współsprawozdawca), *H. Chmielewski, T. Cyprian, M. Dobromęski, S. Kurowski* (współsprawozdawca), *E. Merz, J. Potępa, Z. Sitnicki, M. Szerer, J. Zembaty*, Prokuratorzy: *S. Kronental, J. Markowicz.*

Sąd Najwyższy na posiedzeniu niejawnym, odbytym w Warszawie dnia 11 lipca 1952 r. w składzie Całej Izby Karnej rozpoznał wniosek Ministra Sprawiedliwości i Generalnego Prokuratora R. P. o ustalenie wytycznych wymiaru sprawiedliwości i praktyki sądowej w sprawie niektórych zagadnień w procesach o niedobory.

Po wysłuchaniu wniosku Prokuratora, Sąd Najwyższy na podstawie art. 2, 3, 24 prawa o ustroju sądów powszechnych (Dz. U. z 1950 r. Nr 39, poz. 360) zważył, co następuje:

Zadania związane z realizacją planu 6-letniego wysuwają jako jedno z najbardziej doniosłych zagadnień potrzebę wzmożenia ochrony mienia socjalistycznego.

Dla aparatu wymiaru sprawiedliwości oznacza to konieczność podwyższenia jakości pracy organów śledczych, prokuratury i sądów, skrupulatnego badania i sprawdzania dowodów, celnego ścigania i surowego karania złodziei dobra społecznego, jako też osób winnych sprzyjania przestępstwom przeciwko mieniu socjalistycznemu lub tolerowania takich przestępstw.

Aby sprostać wypływającym stąd wymaganiom, sądy powinny przy rozpoznawaniu spraw przeciwko interesom gospodarki narodowej mieć na uwadze, co następuje:

1) Funkcjonowanie każdej komórki gospodarczej i ciążące na jej pracownikach zadania trzeba każdorazowo oceniać na tle aktualnych zagadnień walki klasowej oraz w powiązaniu z działalnością innych ogniw aparatu gospodarczego, uwzględniając wzajemne ich związki i stosunki.

2) Działalność placówek gospodarczych i zatrudnionych w nich pracowników podlega ocenie pod kątem widzenia potrzeb racjonalnej gospodarki socjalistycznej. Działalność zatem każdego z osobna pracownika należy oceniać nie tylko z punktu widzenia obowiązujących go regulaminów, okólników i instrukcji lecz w równej mierze z punktu widzenia wykazanej troskliwości i zapobiegliwości dobrego gospodarza socjalistycznego.

3) Przy sądzeniu spraw o niedobory unikać należy zwłaszcza błędu, polegającego na formalizowaniu postępowania dowodowego już to w kierunku nieuzasadnionego ograniczenia wysokości przypisywanego sprawcy niedoboru, już to w kierunku nieuzasadnionego rozszerzania wysokości tegoż niedoboru.

Jakkolwiek podstawą ustalenia wysokości niedoborów w procesie karnym jest w zasadzie prawidłowa dokumentacja, to jednak postępowanie dowodowe nie ogranicza się do niej i nie zamyka się na tego rodzaju dowodzie. Brak lub luki w treści dokumentu nie wykluczają winy oskarżonego w spowodowaniu niedoboru, podobnie jak i istnienie dokumentów samo przez się nie przesądza stopnia i zakresu winy oskarżonego. Przypisywanie odpowiedzialności za niedobór lub też ograniczenie takiej odpowiedzialności w procesie karnym nie zawsze sprowadza się do prostych obliczeń arytmetycznych. Sąd ma obowiązek rozważyć wszelkie inne dowody, istniejące obok dokumentów lub w razie braku dokumentów dowody, które prowadzą do ustalenia prawdy w procesie.

Formalizowanie postępowania dowodowego przez oparcie się tylko na formalnych dokumentach i formalnych obowiązkach — bez uwzględnienia innych dowodów ujawniających faktyczny stan rzeczy, prowadzić może do uniknięcia odpowiedzialności karnej przez rzeczywistych winowajców kradzieży lub karygodnej niegospodarności. Osoby takie mogą bowiem pozostać poza zasięgiem represji karnej z powodu niedostatecznie uzasadnionego przypisania w nadmiernym zakresie winy współsprawcom niedoborów.

4) W walce o ochronę mienia socjalistycznego ludowe organy wymiaru sprawiedliwości muszą w każdym stadium postępowania karnego mieć na względzie konieczność wyczerpującego i wszechstronnego wyjaśnienia sprawy. Tylko bowiem dokładne ustalenie prawdy pozwoli sądowi należycie spełnić jego zadania surowego karania wszystkich osób winnych przestępstw przeciwko mieniu socjalistycznemu oraz ujawnienia przyczyn tych przestępstw w celu zapobieżenia im na przyszłość.

W związku z powyższym Sąd Najwyższy uchwala następujące wytyczne:

I. Podstawowym dowodem dla ustalenia niedoboru jest dokumentacja a w szczególności akty stanowiące punkt wyjścia dla przyjęcia początkowego i obliczenia dalszego stanu kasy, magazynu lub sklepu. (Dokumentacja ta może albo wprost wymieniać stan towarów bądź gotówki albo powoływać się na zapisy dokonane w odpowiedniej księdze i w określonej dacie).

Brak dokumentu nie wyłącza możności ustalenia początkowej ilości towaru bądź gotówki przy pomocy innych środków dowodowych — w myśl ogólnych zasad dowodowych w procesie karnym.

II. Przejęcie mienia przedsiębiorstwa uspołecznionego powinno odbywać się w drodze aktu zdawczo-odbiorczego.

Zawinione niedopełnienie tego obowiązku powoduje odpowiedzialność karną zdającego i przejmującego jak również osoby zarządzającej lub nadzorującej przejęcie.

III. Gdy przy ustaleniu niedoboru, stwierdzono niedopełnienie ciążących na oskarżonym obowiązków w zakresie

ochrony mienia — stosuje się art. 286 § 1 k.k. Niedopełnienie obowiązków może mieć nie tylko postać zaniechania działań nakazanych oskarżonemu przez instrukcje, regulaminy itp., ale może polegać także i na niedopełnieniu czynności wynikających z samej istoty i charakteru stanowiska oskarżonego. Sąd w każdym przypadku oceni, czy zaniedbanie dotyczyło obowiązku tak istotnego, iż dopełnienie go mogło zapobiec niedoborowi.

IV. W razie stwierdzenia sprzeniewierzenia oszustwa lub innego przestępstwa, którego celem jest uzyskanie korzyści majątkowej — dokonanego przez pracownika a zwłaszcza kierownika przedsiębiorstwa uspołecznionego (lub jego części), magazyniera albo kasjera — sprawca odpowiada z art. 286 § 2 k.k.

V. Skazaniu za sprzeniewierzenie całego wykazanego niedoboru nie stoi na przeszkodzie okoliczność, że dowody przywłaszczenia dotyczą bezpośrednio nie całego niedoboru. Na podstawie całokształtu okoliczności sprawy sąd może uznać za udowodnione, że cały niedobór jest wynikiem przywłaszczenia popełnionego przez oskarżonego.

VI. Nie tylko ustalenie wysokości szkody ale i samo ustalenie winy oskarżonego sąd może oprzeć na analizie całokształtu okoliczności sprawy.

Gdy na przykład kasjer nie umie wytłumaczyć znacznego niedoboru, który nie może wynikać z przyczyn od niego niezależnych (pożar, włamanie), to fakt taki w zestawieniu z tym, że kasjer jest osobą mającą bezpośredni obowiązek pieczy nad kasą prowadzi do przekonania o jego winie polegającej na niedostatecznej ochronie powierzonego mu mienia (art. 286 § 1 k.k.). Gdyby zaś istniały dowody, że w okresie powstania niedoboru kasjer prowadził np. hulaszczy tryb życia lub wydawał na inne, własne cele znaczniejsze kwoty — wówczas usprawiedliwiony może być wniosek sądu o winie z art. 286 § 2 k.k. Powyższe odnosi się również do wszelkich niedoborów sklepowych i magazynowych.

VII. Wykrycie sprawcy nadużycia ściganego z art. 286 § 2 k.k. nie wyłącza odpowiedzialności karnej kierownika oraz innych osób w granicach ich zaniedbań, pozostających w związku z nadużyciami, każdy bowiem odpowiada za własne czyny.

W szczególności kierownik odpowiada za należyte funkcjonowanie powierzonej mu placówki: powinien on tak zorganizować podział pracy oraz jej kontrolę, by dawało to gwarancję jej prawidłowości i wyłączało nadużycia. Zaniedbania jego w tym zakresie jak np. złe zorganizowanie pracy lub brak należytej kontroli stanowią podstawę do odpowiedzialności karnej z § 1 art. 286 k.k.

VIII. Rewidentów, którzy wykryli niedobór, sąd przesłuchuje w charakterze świadków w celu ustalenia okoliczności i sposobu przeprowadzenia kontroli, a zwłaszcza w celu ustalenia na jakich podstawach opierają się wnioski kontroli o niedoborze. Protokół rewizji i wnioski kontroli ulegają ocenie sądu i w zestawieniu z zeznaniem świadka-rewidenta mogą doprowadzić sąd do przekonania o winie oskarżonego oraz o wysokości szkody nawet bez potrzeby ekspertyzy.

Jeżeli mimo przeprowadzenia tych dowodów sprawa w przekonaniu sądu nie jest dostatecznie wyjaśniona, wówczas na wniosek stron z urzędu sąd wzywa biegłych, znawców odpowiedniej dziedziny (księgowości, towaroznawstwa, konserwacji, transportu itp.). Sąd w zasadzie powinien powoływać biegłych spoza instytucji, której ekspertyza dotyczy, chyba że powołanie takich biegłych napotyka na znaczne trudności, a osoby biegłych z tej instytucji nie nasuwają zastrzeżeń co do swej bezstronności ze względu na okoliczności danej sprawy.

22

ZARZĄDZENIE NR 40/52 MINISTRA SPRAWIEDLIWOŚCI

z dnia 30 października 1952 r.

w sprawie zwracania pracownikom dokumentów

§ 1. Sądy oraz urzędy, instytucje i zakłady podległe Ministrowi Sprawiedliwości winny przy przyjmowaniu pracowników do pracy sporządzać we własnym zakresie odpisy złożonych przez pracowników dokumentów.

§ 2. Złożone dokumenty należy zwrócić pracownikom po poświadczeniu zgodności odpisu z oryginałem.

§ 3. Mogą być składane do akt odpisy dokumentów sporządzone przez pracowników, jednak po uprzednim ich sprawdzeniu i poświadczeniu zgodności z oryginałem.

§ 4. Postanowienia §§ 1—3 stosują się również do pracowników już zatrudnionych, w przypadkach uzupełniania akt osobowych.

§ 5. Zarządzenie wchodzi w życie z dniem ogłoszenia.

Minister Sprawiedliwości: w z. *Tadeusz Rek*
Podsekretarz Stanu

23

ZARZĄDZENIE NR 41/52 MINISTRA SPRAWIEDLIWOŚCI

z dnia 3 listopada 1952 r.

w sprawie zmiany przepisów o ustaleniu ilości i rozmieszczeniu państwowych biur notarialnych

Na podstawie art. 2 prawa o notariacie (Dz.U. z 1951 r. Nr 36, poz. 276) zarządza się co następuje:

§ 1. Przenosi się Państwowe Biuro Notarialne z Radzymina do Wołomina i w związku z tym w § 1 zarządzenia Ministra Sprawiedliwości z dnia 31 października 1951 r. w sprawie ustalenia ilości i rozmieszczeniu państwowych biur notarialnych (Dz. Urz. Ministerstwa Sprawiedliwości z 1951 r. Nr 8, poz. 79) ustęp rozpoczynający się od słów: „w województwie warszawskim" otrzymuje brzmienie:

„w województwie warszawskim — na 28, a mianowicie w: Ciechanowie, Garwolinie, Gostyninie, Grodzisku Mazowieckim, Grójcu, Makowie Mazowieckim, Mińsku, Mławie, Nowym Dworze, Ostrołęce, Ostrowi Mazowieckiej, Otwocku, Piasecznie, Płocku, Płońsku, Pruszkowie, Przasnyszu, Pułtusku, Siedlcach, Sierpcu, Sochaczewie, Sokołowie, Węgrowie, Wołominie, Żyrardowie, Błoniu, Sobolewie i Wyszkowie".

§ 2. Zarządzenie wchodzi w życie z dniem 1 stycznia 1953 r.

Minister Sprawiedliwości: w z. *Tadeusz Rek*
Podsekretarz Stanu

DZIAŁ II.

24

PISMO OKÓLNE

z dnia 3 października 1952 r.

dotyczące trybu przejmowania spraw przez prokuratury i komisje do walki ze spekulacją i nadużyciami w handlu od organów Państwowej Inspekcji Handlowej

Do
Obywateli Prokuratorów Wojewódzkich
i Powiatowych

Ustala się następujący tryb przejmowania spraw przez prokuratury i komisje do walki ze spekulacją i nadużyciami w handlu — od organów Państwowej Inspekcji Handlowej.

1. S p r a w y o p r z e s t ę p s t w a z u s t a w y z d n i a 2 c z e r w c a 1 9 4 7 r. o z w a l c z a n i u d r o ż y z n y i n a d m i e r n y c h z y s k ó w w o b r o c i e h a n d l o w y m (Dz. U. Nr 43, poz. 218).

Inspektor powiatowy PIH będący członkiem KWS, po sporządzeniu protokołu, stwierdzającego popełnienie przestępstwa z ustawy z dnia 2 czerwca 1947 r. o zwalczaniu drożyzny i nadmiernych zysków w obrocie handlowym, przesłuchuje osobiście świadków i dokonuje innych niezbędnych czynności na blankietach KWS oraz sporządza projekty

wniosku o ukaranie lub postanowienia o pozostawieniu sprawy bez biegu (§ 8 instrukcji Prezesa Rady Ministrów z dnia 25.VIII 1951 r. w sprawie organizacji, zakresu działania oraz trybu funkcjonowania komisji do walki ze spekulacją i nadużyciami w handlu, ogłoszonej w Biuletynie GP Nr 9-10 z 1951 r. str. 6). Protokół taki należy wpisać do repertorium KWS.

Inspektor powiatowy PIH przeprowadza postępowanie również na podstawie protokołów, sporządzonych przez inspektorów wojewódzkiego inspektoratu PIH w czasie inspekcji w terenie, gdy wykryte przestępstwo przewidziane jest w ustawie z dnia 2 czerwca 1947 r. o zwalczaniu drożyzny i nadmiernych zysków w obrocie handlowym, a protokół przekazany został do KWS.

Protokoły sporządzane przez inspektorów PIH i opracowane przez inspektora powiatowego PIH należy w miesięcznych sprawozdaniach statystycznych KWS wykazać w rubryce 5 („sporządzone z udziałem inspektora PIH").

2. Sprawy o inne przestępstwa (np. art. 286 k.k.) kieruje inspektor powiatowy PIH do prokuratury powiatowej.

Pracownicy inspektoratów wojewódzkich PIH przedstawiają takie sprawy opracowane przez te inspektoraty, osobiście prokuratorom wydziału V prokuratur wojewódzkich. Gdy zachodzi potrzeba uzupełnienia postępowania, wydział V prokuratury wojewódzkiej udzieli szczegółowych wskazówek w tym przedmiocie. W związku z przedstawianiem spraw prokuratorzy wydziału V będą instruowali pracowników PIH w zakresie prowadzenia postępowania, selekcji spraw itp.

Obywateli prokuratorów wojewódzkich proszę o podanie powyższego trybu przejmowania spraw do wiadomości i stosowania wojewódzkiemu inspektorowi PIH.

Równocześnie odwołuję treść pisma Departamentu V z dn. 16.VIII 1952 r. Nr DM. II KO 2395/52, przy którym przesłano pismo okólne Nr 8 Głównego Inspektoratu PIH.

Dyrektor Departamentu V: *Michał Chigryn*

25

PISMO OKÓLNE

z dnia 14 października 1952 r.

w sprawie przepisów regulujących stosunek szoferów i sprzątaczek, praw i obowiązków tych pracowników oraz zasad ich odpowiedzialności służbowej

Do
Obywateli Prokuratorów Wojewódzkich

W związku z zapytaniami niektórych obywateli prokuratorów, jakie przepisy regulują stosunek służbowy szoferów i sprzątaczek, zarówno w odniesieniu do praw i obowiązków tej kategorii pracowników, jak i odnośnie zasad ich odpowiedzialności służbowej, Biuro Prezydialne wyjaśnia:

Stosownie do § 4 pkt 10 okólnika Nr 1/52 Generalnego Prokuratora Rzeczypospolitej z dnia 10.VI 1952 r. w sprawie uregulowania zasad gospodarki etatami pracowniczymi, zaszeregowania pracowników, przyznawania dodatków do uposażenia, mianowania, zwalniania i przenoszenia pracowników (Dz.U.W.S. Nr 1, poz. 9) — przyjmowanie do pracy kierowców i sprzątaczek, jak również innych kategorii pracowników w przepisie tym wymienionych, winno następować na podstawie pisemnej umowy. Są to zatem tzw. pracownicy kontraktowi, których stosunek pracy (nie „służbowy") regulowany jest przez zawartą umowę i ogólne przepisy prawa pracy. Umowa taka z reguły zawiera klauzulę, poddającą pracownika w zakresie jego praw i obowiązków niektórym przepisom ustawy o państwowej służbie cywilnej, jednakże wyłączona jest możliwość poddania pracownika kontraktowego w drodze zawartej z nim umowy przepisom tej ustawy w przedmiocie odpowiedzialności dyscyplinarnej, ponieważ byłoby to sprzeczne z istotą umownego stosunku pracy. W tych warunkach nie może być mowy o odpowiedzialności dyscyplinarnej pracowników zatrudnionych na podstawie umowy, a więc m. in. kierowców i sprzątaczek. Nie jest oczywiście wyłączona możliwość stosowania do tej kategorii pracowników rygorów natury porządkowej nawet w formie upomnienia czy nagany, ponieważ kierownik zakładu pracy zawsze ma prawo wytknąć pracownikowi niewłaściwe postępowanie lub zachowanie się w pracy; wówczas jednak, gdy przewinienie jest natury poważniejszej należy postępować zgodnie z przepisami prawa pracy, a więc w ostatecznym razie może wchodzić w grę rozwiązanie umowy z zachowaniem trybu i warunków, przewidzianych przez ustawodawstwo pracy. Wyjątek od zasad, o których wyżej mowa, może mieć miejsce tylko w odniesieniu do długoletnich pracowników zatrudnionych w charakterze kierowców jeszcze z okresu przedwojennego nie na podstawie umowy, lecz w drodze mianowania; jest to zresztą zupełnie nieliczna grupa, jednak stosunek służbowy pracowników tej grupy podlega oczywiście w całej rozciągłości przepisom ustawy o państwowej służbie cywilnej.

Dyrektor Biura Prezydialnego: *Jan Rusek*

26

KOMUNIKAT BIURA PREZYDIALNEGO GENERALNEJ PROKURATURY W SPRAWIE WYKONYWANIA ROZPORZĄDZENIA MINISTRA SPRAWIEDLIWOŚCI

z dnia 10 września 1952 r.

o rejestrze skazanych

Do
Obywateli Prokuratorów Wojewódzkich
i Powiatowych

W związku z rozporządzeniem Ministra Sprawiedliwości z dnia 10 września 1952 r. o rejestrze skazanych (Dz.U. Nr 39, poz. 273), Ministerstwo Sprawiedliwości wydało instrukcję w sprawie wykonywania przez sądy tego rozporządzenia (Dz.U.W.S. z 1952 r. Nr 2, poz. 15).

Biuro Prezydialne Generalnej Prokuratury wyjaśnia, że do organów prokuratorskich — należy w zakresie tego rozporządzenia i w świetle powyższej instrukcji — nadsyłanie do rejestru skazanych zawiadomień o rozesłaniu i odwołaniu listów gończych oraz o warunkowym zwolnieniu i odwołaniu warunkowego zwolnienia.

Dyrektor Biura Prezydialnego: *Jan Rusek*

27

OBWIESZCZENIE

o sprostowaniu błędu w okólniku Nr 1/52 Generalnego Prokuratora Rzeczypospolitej

z dnia 10 czerwca 1952 r., ogłoszonego w Dz.U.W.S. z 1952 r. Nr 1, poz. 9.

Biuro Prezydialne Generalnej Prokuratury zawiadamia, iż w tekście okólnika Nr 1/52 Generalnego Prokuratora Rzeczypospolitej z dnia 10 czerwca 1952 r. w sprawie uregulowania zasad gospodarki etatami pracowniczymi, zaszeregowania pracowników, przyznawania dodatków do uposażenia, mianowania, zwalniania i przenoszenia pracowników (Dz. U.W.S. Nr 1, poz. 9), zarządzenia wyszczególnione w § 2 pkt 5 należy skreślić i zastąpić wyrazami: „zarządzenie Ministra Finansów z dnia 29.V 1952 r. w sprawie wynagrodzenia kierowców i innych pracowników samochodowych (Monitor Polski Nr A-46, poz. 643)".

Tłoczono z polecenia Ministra Sprawiedliwości i Prokuratora Generalnego Polskiej Rzeczypospolitej Ludowej

Zakłady Graficzne i Wydawnicze Dom Słowa Polskiego. Zam. 5124 z dn. 15.XI.52 r. Druk ukończono w listopadzie. Nakład 2.600 + 50. 3-B-26524.